

op de ontmoeting
't recht der wet,
voor de gedachte
at den stand be-
gens plaats vindt
ekke grond, waar
gel zou verstoren,
afgeschermd zou
rk-put, waarin de
in stroom van de
te dammen, een
oon van Hem, in
'aders. Maar zulk
en Satan bouwen
e zich nog onder-
in weg voor den
er in den stroom;
afgrenst, dan ge-
en voor de Brug,
Land wil rijden;
uggenbouwer, als
heirscharen, zijn
eg des Heeren,

op den grooten
koning is, maar
ERE als Grooten
ristus moet een-
od den Vader, op-
koningschap van
sterimair: zoodra
in toe bereid zijn,
punt zal gereden
koningschap ge-
perspectief uit

er zich eerst ge-
ind van God.

acht:
zitten, en op zijn
Messias.
voor de wegbe-
t opgevorderd in
den Arbeidsdienst
de menschen, die
doop ontvangen.
en van den Vorst
gruimen, oneffen-
moelzame arbeid

in het stof met
ide, en zweetende
eidsvolk van God
at de Koning zelf
tot hem zegt: be-
kers?
ning alleen maar
aasheid, als deze
) niet overgeven
Hij; die zelf God
leuwig Vorst.

Christus, dat de
zijn eigen koning-
t. Het interimair-
zijn de arbeiders
ter. En ook de
thenzoon is, waar-
worpene. Hij zal
s, de kruisers,
teenenbakkers, de
un handen eeltig
rt doorboren. Zal
? Maar zijn zweet
vonds moe op hem
Hem zal het den
de wet, het recht
— ze zullen Hem
dood des kruises-
spred zijn tot den
afsnijdt, de kracht
en geen kwartier,
if te lijden hebben,
daaraan perk en

gronds aan den
opzichter twisten,
I, een openbaring
in de categorieën
De staats-verschil-
en gelden, en zij
tot Knechtelijken
rdineerd, en dies
conflict met Gods
ben bekwaamd.
openbaard. En het
zij weg-bereiders
de harde steenen,
en? Houdt op met
og niet gestreden-
de minste van de
aath. Hij zal tot
ledig, Johannes;

en zalig die profeet, die aan dit hart van 't evangelie niet geërgerd wordt. Die zich er niet aan stoot, maar die de dagorder leest, voorzien van 't woord: In Naam der Wet, in Naam van Zijne Majesteit den Koning van de Koningen. Houd op met redeneeren, Johannes, en aanvaard de ergernis des kruises, de dwaasheid ook der prediking, en begraaf den Zoon des menschen onder het Jordaanwater, dat zooveel vuil-van-menschen reeds heeft opgenomen. Gij zult veel erger vuil nu in den stroom zien opgenomen; het vuil van de zonden van die ontelbare schare, voor wie de Borg zich nu garant gaat stellen. Want dien die geen zonde gekend heeft — zoo was zijn stand; zijn stand, zijn stand, dien heeft God zonde voor ons gemaakt, zoo wordt zijn staat, zijn staat, zijn staat, opdat wij, met onzen vullen stand, zouden worden naar den ons geschonken belofte- en verbonds-staat: gerechtigheid Gods.

Maar dan: in Hem.

Nu laat Johannes van Hem af. Hij stroopt de mouw op, en zegt: kom hier, en laat u dan door mij begraven, God wil het, God wil het.

Laat ik wel van Hem af? Neem ik Hem aan, als den weg-werker, die de steenen, die ik liet liggen, ja, die ik werkelijk weer op den weg des Konings neer-leg, geduldig wegruimt, en die al mijn obstakels weg-neemt, en vandaag nog weg-bidt, terwijl ik lig te slapen, en misschien wel lig te spelen, en te dobbelen op den weg, waarlangs de Koning rijden wil, zoo dadelijk, à la minute?

Als God niet zelf zijn wegen zich bereid had in den geliefden Zoon, — ik, staker van professie, ware al lang op den weg vergaan.

K. S.

KERKELUK LEVEN

FATA ACADEMICA.

We zijn in staat letterlijk op te nemen het slot van de rede van Prof. Greijdanus:

Nu komend tot het verhaal van de lotgevallen dezer Hoogeschool in den laatsten tijd, behoeft ik U niet breedvoerig te vertellen, wat in de oorlogs-jaren door de Duitschers voor belemmering en schade aan het onderwijs, ook dat aan de Hoogescholen, en aan onze Hoogeschool, is aangedaan. Veelal konden er colleges niet gegeven worden. Samenkomsten van Professoren en Studenten waren onveilig. De goede plaats voor het geven van colleges en het afnemen van examens was ons een tijdlang ontnomen. Schier alles was in de war. En allen verkeerden steeds in gevaar, hoewel de een nog meer dan de ander.

Maar dat is nu voorbij.

Wat dat aangaat zouden de zaken onzer Hoogeschool nu weer op den ouden voet, zij het misschien met eenige wijziging, kunnen worden voortgezet.

En hoe dat komt, behoeft ik U evenmin door een uitvoerig verhaal mee te deelen.

Gij zelve weet het alles ook reeds.

De Generale Synodes van de Gereformeerde kerken dezer landen hebben in 1942 en volgende jaren door leeruitspraak, „Toelichting”, „Prae-dies”, gering uit het ambt, schorsing, afzetting, als geloofsbelijdenis, met binding, dat men niets mocht leeren wat daar niet ten volle mee in overeenstemming was, en door tuchttoefening daarmee samenhangend, verklaard en te onderwijzen voorgeschreven, dat de Sacramenten om wezenlijk sacramenten te zijn, aanwezige inwendige genade beteekenen en bezegelen, zoodat de doopsbediening geen waren of „vollen” doop toedient, wanneer het te doopen kind niet wedergeboren zou zijn.

Daaruit volgt dan noodwendig, dat niemand van zijn kind, dat hij doopen laat, weet, of het nu wel den wezenlijken of „vollen” doop ontvangen heeft, en God Zijne heilsbelofte wel waarlijk aan dat kind heeft toegezegd. Want wie weet stellig of zijn kind reeds wedergeboren is bij de doopstoe-diening, ja wie weet met gewisse overtuiging, dat het althans ooit, wedergeboren zal worden? Zoo valt voor dien onder alle rechte troost uit dien doop van zijn kind weg. Ook alle vaste grond tot opwekking en bemoediging, evenzeer als dit ernstig vermaan, voor dat kind.

En dat kind heeft ook al evenmin iets tot steun van zijn doop, voordat het langs welken weg ook maar, weten mag wedergeboren te zijn. En dan heeft het den steun uit zijn doop weinig meer nodig.

Door deze valsche, van Heilige Schrift en onze Gereformeerde belijdenisgeschriften en Liturgische formulieren afwijkende, leer, hebben deze Synodes en de kerken die zich aan haar en haar beslissingen in dezen houden, opgehouden Gereformeerde kerken te zijn.

Bovendien zijn zij heengegaan om ambtsdragers en kerkeraden, die naar art. 31 K. O., deze leer

niet voor vast en bondig konden houden, te schorsen en af te zetten, met verkrachting van de Kerkenordening. En zij hebben Prof. Dr K. Schilder, die juist in den weg der Kerkenordening handelde, eerst geschorst, later afgezet, zoowel als emeritus-dienaar des Woords van de Gereformeerde kerk te Rotterdam-Delfshaven, zonder eenige medewerking van dien kerkeraad, en als Hoogleraar, op gronden zoo onjuist, onhoudbaar, tegen alle recht en waarheid in, dat men zich met verbazing afvragen moet, hoe eerlijke menschen zoo iets schrijven en voor hunne rekening nemen kunnen, en hoe de kennis van de allereerste rege-



len van goede rechtspleging en van de eerste beginselen van Gereformeerd kerkrecht zelfs bij hooggeleerden zoo ontbreken kan.

En ik werd geschorst, omdat ik niet nalaten wilde, die verkeerde leerbepaling en tuchttoefening te bestrijden, zonder dat men evenwel aanwees, waarin de fouten mijner argumentatie dan zaten, en waarin de verkeerdheid school van de door mij gebruikte woorden en voorstellingen. Tot mijne afzetting is men niet overgegaan, onder het leugenachtig voorgeven, dat ik niet meer tot de Gereformeerde kerken behoorde.

Ook het merendeel der Hoogleraren van de Hoogeschool aan de Oudestraat had in dit alles de hand, zelfs wel ook eene voorname hand, evenals wel Curatoren.

Daardoor is die School met deze hare Hoogleraren en Curatoren eveneens afgeweken van den ouden grondslag onzer Gereformeerde kerken, n.l. Gods Woord en de drie formulieren van Eenigheid.

De kerken echter die zich vrijmaakten van deze valsche leeruitspraken en zondige tuchthandelingen, en op den ouden Gereformeerden grondslag bleven staan, zagen de noodzakelijkheid in, dat ook de oude Hoogeschool gehandhaafd moest worden. Zoo sloten die in het Noorden zich aan en verzochten Prof. Dr. K. Schilder, Dr. R. J. Dam en mij, onzen vroegeren arbeid verder voort te zetten, of, wat mij betreft, dien te hervatten. Bij dat verzoek sloten zich later aan de kerken in Zuid-Holland. En op de Synode te Enschedé werd dit een verzoek van alle naar art. 31 K.O. vrijgemaakte kerken, die zich daar lieten vertegenwoordigen.

Zoo hebben we hier dan weer de oude Theologische Hoogeschool van Kampen, op den grondslag van Gods Woord en drie formulieren van eenigheid, waarvan die aan de Oudestraat met haar colleges en Curatoren, Hoogleraren, Studenten, is afgeweken, om een vierde met die drie oude Belijdenisgeschriften strijdige, formulier van geloofsbelijdenis als grondslag aan te nemen.

Reeds terstond na de ontvangst van het bovenvermelde verzoek, zijn de drie zoeven genoemden, aan den van hen gevraagden arbeid getogen. Het was in het laatst van 1944. Het reizen was destijds nog bezwaarlijk en gevaarlijk. De arbeid kon toen daarom ook maar gebrekkig uitgericht worden. Behalve dat hij bestond in voorbereiding voor het afnemen van tentamens en examens en het geven van colleges ook in die vakken, welke anders voor rekening lagen van de voor ons afgeweken Hoogleraren, konden we aanwijzingen geven voor den studiearbeid, tentamens afnemen, ook soms examens.

Daarbij hebben Prof. Dr P. J. Enk, Dr D. van Deursen, Ds B. Jongeling, vrijwillig bijstand willen verleenen, later ook Drs H. M. Mulder.

Openlijk betuigen wij dezen Heeren hiervoor onzen hartelijken dank.

Intusschen heeft Prof. Dr K. Schilder toen ook in Groningen eenige colleges kunnen geven, bepaald homilistische of preekcolleges.

Met de bevrijding kwamen we in andere betere omstandigheden. Maar die waren toch niet van dien aard, dat we terstond met den regelmatigen arbeid weer konden aanvangen en dien voortzetten. Daartoe kwam eerst gelegenheid met het einde van de z.g. zomervacantie.

Wel hebben Prof. Dr Schilder en ik den derden en den vierden Juli eene samenspreking gehad met een aantal studenten, die toen tot ons wilden en konden komen. Maar eerst 28 September 1945 zijn door mij de lessen van den cursus 1945/1946 ge-

opeend met een toespraak over Onze roeping nu, waarna in de volgende week een begin gemaakt is met geven van colleges.

Ondertusschen waren er echter, behalve de reeds aangeduide, ook andere droeve dingen gebeurd. Reeds in 1942 den 29sten November, had de Heere mij mijne lieve Vrouw ontnomen. Wie haar hebben gekend, weten welk een zwaar verlies ik daardoor geleden heb. Doch 's Heeren hand, Die in haar doen steeds wijs en goed is, heeft het gedaan. Hem moet en wil ik zwijgen.

Maar een andere zware slag heeft deze School en onze kerken in later tijd getroffen met het ver-

lies van Dr R. J. Dam, onzen Lector. Enkele dagen nog vóór de bevrijding van deze stad en de Noordelijke streken en ons geheele land werd hij laaghartig doodgeschoten door de Duitsche misdadigers. In aanwijzing van studiearbeid, in afneming van tentamens, was hij reeds werkzaam geweest. Onze School, onze Kerken, ons Vaderland, kon hem zoo moeilijk missen. Toch liet God hem, en dat op zulk een wijze, aan Vrouw en Kinderen en Familie, aan School en Kerk en Vaderland, ontrukken.

Ook hier moeten wij zwijgen.

God heeft het zoo gewild en zoo bestuurd.

Maar wij treuren.

En dat mogen wij, evenals zijne nagelatenen.

Hun en ons verlies is groot.

Dr R. J. Dam was een man van zoo uitnemende bekwaamheden, van vast karakter, van zoo goed in- en doorzicht. Hij was niet maar op één gebied thuis, maar beheerschte onderscheiden vakken van wetenschap, en beloofde ook voor de staatkundige moeilijkheden van ons land tegenwoordig een man van betekenis te kunnen zijn. God heeft van al deze onze verwachtingen door zijne wegneming den bodem ingeslagen.

Wij moeten het verder doen zonder Dr R. J. Dam, doch behoeven het ook ten aanzien van onze Hoogeschool niet te doen zonder God zelve. En gaat Hij met ons, dan zal onze arbeid toch wel gelukken.

Door de Synode te Enschedé 9 Oct. e.v.d. '45 zijn ten aanzien van deze Hoogeschool betekenisvolle besluiten genomen. Zij heeft als Lectores aangesteld Drs H. M. Mulder en Ds H. K. Wielenga, den laatste voor de Zendingsvakken, den eerste voor classiek Latijn en Grieksch, en voor Patristisch Latijn. En zij heeft als Hoogleraren benoemd Prof. P. Deddens, Prof. B. Holwerda, Prof. C. Veenhof. Den eerste voor kerkgeschiedenis en kerkrecht, den tweede voor de Oudtestamentische vakken, den derde voor ambtelijke vakken. Helas is Prof. C. Veenhof thans ongesteld, zoodat zijn inauguratie nu niet kon plaats vinden. Moge de Heere hem spoedig geheel oprichten en in staat stellen zijn arbeid onder ons aan te vangen en met volle kracht te verrichten. Drs H. M. Mulder heeft reeds eenige weken vóór de kerstvacantie zijne lessen begonnen te geven. De anderen hebben gisteren en heden door openbare les of inaugureele hun arbeid aanvaard.

Als Rector dezer Hoogeschool, hoewel nu aftredend, roep ik U allen, Lectoren en nieuwe Hoogleraren een hartelijk welkom toe. God sterke U tot Uwen onderscheiden arbeid, en stelle U met dien arbeid tot een rijken zegen voor deze Hoogeschool, voor haar Studenten, voor onze Kerken.

Door de Synode te Enschedé is ook aan het College van Hoogleraren dezer Hoogeschool toegestaan gebruik te maken van zijn recht om verdere opleiding en leiding bij de Theologische studien te geven. Om tot het Candidaatsexamen, n.l. ook tot het Doctoraal examen en tot de promotie tot Doctor Theologiae. En zij heeft de wenschelijkheid daarvan uitgesproken.

Hoogleraren en Curatoren zullen daartoe noodige regelingen ontwerpen en schikkingen zien te treffen.

Daarmede is een einde gekomen aan een strijd van tientallen van jaren. Het was ook onbegrijpelijk dat een Hoogeschool, waaraan wetenschappelijk onderwijs moest gegeven worden, en de wetenschappelijke graad van Candidaat in de Theologie werd verleend, principieel het recht tot leiding bij doctorale studien en tot afneming van doctorale examens in de Theologie, en tot promotie tot doctor in deze wetenschap, zou missen. Wie dat beweerden en bleven beweren, hadden moeten ontkennen, dat de Hoogeschool te Kampen wetenschappelijk onderwijs gaf, hadden er zich tegen moeten stellen, dat zij den wetenschappelijke graad van Candidaat in de Theologie verleende, hadden moeten zeggen, dat de kerken geen Hoogeschool voor de wetenschappelijke opleiding tot den dienst des Woords mochten onderhouden.

Dat deden de bestrijders echter niet, om daarin